Arto Pekkala
Yli-insinööri
Opetushallitus

3.9.2025 OPH-5256-2025

Kirjallinen asiantuntijalausunto / Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista annetun lain ja työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain muuttamisesta

- Opetushallituksen mielestä on kannatettavaa, että lakiin koottaisiin esityksen mukaisesti ammattipätevyyden perusvaatimukset ja soveltuvasta ammatillisesta tutkinnosta sekä sen osasta tai osista säädettäisiin tarkemmin asetuksissa.
- Opetushallitus pitää kannatettava esitettyä täsmennystä siitä, että päätöksen toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa saavutettua muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta tekee Aluehallintovirasto/Lupa- ja valvontavirasto.
- On tärkeää, että valtioneuvoston asetuksia ja talonrakennusalan ammattitutkinnon perusteiden valmistelussa tehdään yhteistyötä yhteensopivuuden varmistamiseksi.

Hallituksen esityksessä ammattipätevyyden perusvaatimukset määritellään kansallisen koulutusalaluokituksen mukaisina, mikä helpottaa ammatillisten tutkintojen kehittämistä ilman lain muutostarvetta. Valtioneuvoston asetuksia esitetään muutettavaksi siten, että rakennustyöhön liittyviä tehtäviä koskeva ammattipätevyyssääntely siirrettäisiin perustuslain edellyttämällä tavalla lain tasolle. Opetushallituksen mielestä on kannatettavaa, että lakiin koottaisiin esityksen mukaisesti ammattipätevyyden perusvaatimukset ja soveltuvasta ammatillisesta tutkinnosta sekä sen osasta tai osista säädettäisiin tarkemmin asetuksissa.

Ammattipätevyyslain soveltamisalaan kuuluvien tilanteiden lisäksi säädöksissä olisi huomioitava myös ammattipätevyyslain soveltamisalan ulkopuolelle jäävät tilanteet. Jos ammattipätevyyssääntelyn tarkentamisesta koskemaan myös kolmansien maiden kansalaisia ei ole mahdollisuutta toteuttaa tämän säädöshankkeen yhteydessä, niin jatkossa toimivalta myös ammattipätevyyslain ulkopuolelle jäävissä tilanteissa tulisi säätää Aluehallintovirastolle / Valtion lupa- ja valvontavirastolle, ja lisäksi tulisi säätää siitä, millainen tunnustamismenettely on muissa kuin ammattipätevyyslain soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa.

Hallituksen esityksen mukaan soveltuvasta ammatillisesta tutkinnosta ja sen osasta tai osista säädettään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa. Voimassa olevien säädösten mukaan asbestipurkutyöntekijöiltä vaaditaan talonrakennusalan ammattitutkinnon valinnaisen tutkinnon osan Asbestityöt suorittaminen. Opetushallitus uudistaa talonrakennusalan ammattitutkinnon perusteet vuoden 2025 aikana. On tärkeää, että valtioneuvoston asetusten ja talonrakennusalan ammattitutkinnon perusteiden valmistelussa tehdään yhteistyötä yhteensopivuuden varmistamiseksi.

Opetushallitus lisää asbestidirektiivin mukaiset osaamisvaatimukset kaivosalan, kivialan, talonrakennusalan, maarakennusalan ja pintakäsittelyalan tutkintojen perusteisiin vuosien 2025 ja 2026 aikana. Tutkinnon perusteuudistuksessa huomioidaan asbestin lisäksi myös muut tyypilliset rakennustyömaan ja kaivosten haitta-aineet. On tärkeää, että alan ammattilaiset saavat jo opiskelun aikana perustietämyksen asbestista ja muista syöpävaarallisista aineista.